

РЕШЕНИЕ

№ 7244

гр. София, 03.12.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 20 състав, в публично заседание на 10.11.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Светлана Димитрова

при участието на секретаря Кристина Петрова и при участието на прокурора Кирил Димитров, като разгледа дело номер **4576** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.284-286 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража/ЗИНЗС/.

Образувано е по подадена чрез пощенски оператор (п.кл. 11.05.2021г.) искова молба, вх.№ 16543/14.05.2021 г. на съда, от Б. Н. Р., ЕГН [ЕГН] понастоящем в [населено място], ЗО "К.", с която предявява осъдителен иск против Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" /ГДИН/.

Ищецът твърди, че през периода от месец ноември 2020г. до датата на подаване на исковата молба до съда е настанен в килия за пушачи ,и тъй като той е непушач, това сериозно вреди на здравето и психиката му. Принуден е ежедневно да диша катрани, никотин, като никой от администрацията на ЗО „К. не обръща внимание на молбите му да бъде преместен в килия за непушачи. Претендира заплащане на обезщетение, за причинени неимуществени вреди от бездействието на служители на ответника, в размер на 20 000 лева, ведно с обезщетение за забава в размер на законната лихва върху сумата от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на задължението.

В съдебно заседание пред АССГ ищецът се явява лично и моли съда да уважи иска му изцяло. Претендира присъждане на разноски в производството.

Ответникът - Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ е получил препис от исковата молба и в законоустановения срок чрез процесуален представител юрк. Д. е депозирал писмен отговор от 30.06.2021 г., с който оспорва предявения иск като

неоснователен и недоказан. С молба от 26.07.2021г., вх. № 26380 по описа на съда, с приложени писмени доказателства, излага допълнителни доводи за неоснователност на иска. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Прокуратурата на Република България, чрез прокурор Кирил Димитров дава заключение за неоснователност и недоказаност на иска и предлага той да бъде отхвърлен.

Административен съд София-град, след като обсъди релевираните с исковата молба твърдения, доводите на страните в съдебно заседание, прецени събраните по делото доказателства по реда на чл. 235 ГПК, вр. чл. 144 АПК, намира за установено следното от фактическа страна:

Видно от писмо, изх. № 3042/09.07.2021 на Т.Г. –ИФ инспектор „Режимна дейност“ в Затвора [населено място] на 16.11.2020г. Б. Н. Р. е постъпил в Затвора [населено място], за изтърпяване наказание „лишаване от свобода“, след като е преведен от затвора [населено място]. Установява се, че от 24.11.2020г. до 11.05.2021г./ исковия период / се намира на територията на ЗО “К.“ [населено място] е настанен в килия № 3. Видно от представената медицинска справка от 02.07.2021г., изготвена от д.р. М.Т. -МЦ към Затвора [населено място] се установява, че за периода от 06.10.2020 до 24.11.2020г. ищецът Р. не е потърсил медицинска помощ и няма регистрирани преглед в МЦ и болничен престой в СБАЛЛС. През исковия период ищецът е посещавал лекарски кабинет на територията на ЗО“К.“ с оплаквания от мускулни болки след занимания на престой на открито и от кожни оплаквания и му е било проведено лечение. От представената по делото справка от карта за пазаруване на ищеца в лавката на територията на ЗО „К.“ през исковия период се установява, че на конкретни дати, а именно : 02.01.2021г., 07.01.2021г., 13.01.2021г.,15.01.2021г. 21.01.2021г., 26.01.2021г., 03.02.2021г. 10.02.2021г., 18.02.2021г., 22.02.2021г., 27.02.2021г., 04.03.2021г., 21.04.2021г.и 27.04.2021г. същият е купувал цигари.

С оглед изясняване спора от фактическа страна са събрани и гласни доказателства – свидетелски показания на един свидетел.

Д. Н. Д., лишен от свобода, намиращ се в ЗО К.“, разпитан в о.с.з. на 10.11.2021г.,твърди, че познава ищеца Р. и са били заедно около половин година в килия № 3 на ЗО „К.,,. Свидетелят бил пушач, но се съобразявал с нежеланието на ищеца , в килията да не мирише на цигари. Ходили с ищеца в банята за да му се оплаква, че не може да спи нощем, че димът от цигарите, които пушат останалите в килията го задушават, но не го преместили в друга килия шест месеца, никой не му обръщал внимание. Сега ищецът бил преместен във килия № 2 с повече хора. Показанията на свидетеля са общи, неконкретни и съдът ги цени с повишена критичност.

Предвид установените факти, съдът формира следните правни изводи:

Искът за присъждане на обезщетение е процесуално допустим, предявен е от активно легитимирано лице, което твърди, че в период на престой в ЗО“К.“ от м. ноември 2020г. до 11.05.2021г. е претърпял неимуществени вреди в резултат на незаконосъобразно бездействие на администрацията на ЗО“К.“ да го настани в обособено помещение за непущачи -чл.21 ППЗИНЗС, обективизиращо се чрез настаняването на Р. в помещение за пушачи при положение , че той не пуши.

Основателността на предявения иск предполага установяване на следните материално-правни предпоставки :1/ акт ,действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с които се нарушава чл.3

ЗИНЗС;2/ настъпила неимуществена вреда в правната сфера на ищеца в резултат на нарушението, която се предполага до доказване на противното по силата на оборимата презумция ,въведена с чл.284,ал.5 ЗИНЗС и 3/ причинна връзка между нарушението по чл.3 ЗИНЗС и настъпилия вредоносен резултат.

Предмет на разглежданата искова претенция е обезщетение за претърпени от Р. неимуществени вреди – физически и психически дискомфорт, затруднено дишане, нарушение на нощния сън от проявна форма на нарушение по чл.3 ЗИНЗС вр. чл.3 КЗПЧОС : настаняване в помещение за пушачи.

Според чл.3 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи никой не може да бъде подлаган на мъчение, на жестоко, безчовечно или унижаващо отношение. Спрямо лицата, изтърпяващи наказание за извършени углавни престъпления, във вътрешното законодателство това право е регламентирано с нормата на чл.3 ЗИНЗС, предвиждаща, че осъдените не могат да бъдат подлагани на жестоко или нечовешко отношение. На това право на лишените от свобода съответства насрещното административно задължение при изпълнение на наказанията да бъдат осигурени условия, обезпечаващи поддържането на физическото и психическото здраве и зачитане на правата и достойнството им – чл.2, т.3 ЗИНЗС. „Нечовешко” или „унижаващо” отношение предполага страдание или унижение, достигащи отвъд неизбежния елемент на страдание и унижение, свързан с дадена форма на легитимно третиране или наказание. Мерките за лишаване от свобода според ЕСПЧ могат често да съдържат такъв елемент, като държавата трябва да осигури на лишеното от свобода лице условия, които са съвместими с уважението към човешкото достойнство, така че начинът и методът на изпълнение на мярката да не го подлагат на стрес и трудности с интензивност, която надминава неизбежното ниво на страданието, свързано със задържането.

Фактическо основание на предявения иск е настаняването на Р. в помещение на пушачи при положение, че той е непушач – нарушение по чл.21 ППЗИНЗС. Цитираната разпоредба предвижда задължение за затворническата администрация да обособи спални помещения за настаняване на непушачи във всяка затворническа група. Изпълнението на това задължение не е поставено в зависимост от волята на лишените от свобода, изтърпяващи наказание, поради което е ирелевантно дали е заявено или не желание за настаняване в такова помещение. На правото на лишените от свобода по чл.21, ал.4 от ППЗИНЗС съответства задължението на затворническата администрация да обособи такова помещение.

От събраните в производството доказателства по безспорен начин се установи, че ищецът е изтърпявал присъда лишаване от свобода, като считано от 24.11.2021г. е пребивавал в ЗО „К.“(чиито именно битови условия са залегнали във фактическите твърдения на ищеца за претърпени неимуществени вреди от нарушения по чл. 3 ЗИНЗС) за периода ноември 2021г.- 11.05.2021г. Обстоятелството, че лишеният от свобода Б. Н. Р. е непушач се оспорва от администрацията. По делото са събрани писмени доказателства, представени от ответника и не оспорени от ищеца, които категорично сочат, че в исковия период ищецът лично е купувал от затворническата лавка и евентуално употребявал тютюневи изделия. Показанията на св. Д. в обратния смисъл, че ищецът е непушач, съдът не кредитира, предвид че същите са неконкретни и са дадени в услуга на ищеца. Поради това за исковия период не е доказан първият елемент от фактическия състав на отговорността на ответника - наличие на нарушение на чл. 3 ЗИНЗС, изразяващи се в противоправно бездействие на

затворническата администрация да настани ищеца в помещение по чл. 21 ППЗИНЗС, което обуславя неоснователност на иска за присъждане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди за този период, без необходимост от обсъждане на останалите кумулативно необходими елементи на фактическия състав (посочени по-горе).

При този анализ съдът приема, че искът е неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

Предвид неоснователността на главния иск, неоснователна е и акцесорната претенция за заплащане на обезщетение за забава в размер на законната лихва върху главницата 20 000лв., считано от предявяването на иска /11.05.2021 г./ до окончателното изплащане на задължението.

В съответствие с нормата на чл. 81 ГПК във вр. чл.144 АПК съдът следва да се произнесе по претенцията на ищеца за присъждане на разноски и тази на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Страните не са представили списък на разноските по чл. 80 ГПК, но това обстоятелство не освобождава съда от задължението по чл. 81 ГПК, а единствено ги лишава от правото да искат изменение на решението в частта на разноските.

Предвид изхода на спора и по аргумент от противното на чл. 286, ал. 3 ЗИНЗС неоснователна е горната претенция на ищеца, като при отхвърляне на искането за присъждане на разноски, съобразно константната практика на ВКС, не се постановява нарочен диспозитив.

Независимо от изхода на спора – отхвърляне на иска на ГДИН не се следва юрисконсултско възнаграждение - разпоредбите на чл. 286, ал. 2 и ал. 3 ЗИНЗС дерогират общото правило на чл. 78, ал. 3 ГПК. Съдържанието на посочените разпоредби дава основание да се направи извод, че законодателят не е предвидил изрично, че при отхвърляне изцяло или частично на предявения иск, на ответника се дължи заплащане на възнаграждение за един адвокат ,ако е имал такъв или юрисконсултско възнаграждение ,ако е бил защитаван от юрисконсулт.

Така мотивират съдът

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ предявения иск от Б. Н. Р., ЕГН [ЕГН], изтърпяващ наказание „лишаване от свобода“ в ЗО “К.“, срещу Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" за заплащане на обезщетение за претърпени неимуществени вреди, в периода 24.11.2020г.- 11.05.2021г., в размер на 20 000 лева, ведно с обезщетение за забава в размер на законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба/11.05.2021г./ до окончателното изплащане на задължението, от поставянето му в нечовешки и унижителни условия , изразяващи се в бездействие на администрацията да го настани в помещение за непушачи, като неоснователен.

Решението подлежи на касационно обжалване с касационна жалба пред тричленен състав на АССГ в 14 - дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: